

ΠολΠρωτΑθ 6774/2003

Καταχρηστικότητα Γ.Ο.Σ.. Γενικός όρος, που επιτρέπει στην τράπεζα να καθορίζει εκάστοτε συμβατικό τόκο, με τον οποίο θα χρεώνεται ο λογαριασμός του πελάτη, στις περιπτώσεις τμηματικών εξοφλήσεων (καταβολών σε δόσεις), είναι καταχρηστικός και συνεπώς άκυρος, λόγω της αντίθεσης του στο άρθρο 2 παρ. 7 περ. ια του ν. 2251/1994.

(..) Ο ανακόπτων και τώρα εφεσίβλητος με την από 22-12-2001 ανακοπή του και για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτή, ζητούσε την ακύρωση της με αρ. 22926/2001 διαταγής πληρωμής του Ειρηνοδικείου Αθηνών, που εκδόθηκε με βάση την αναφερόμενη σ' αυτή σύμβαση πίστωσης ελεύθερου δανείου και της από 30-11-2001 επιταγής, που συντάχθηκε κάτω από αντίγραφο πρώτου εκτελεστού απογράφου της ανωτέρω διαταγής πληρωμής. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με την εκκαλουμένη απόφαση του, έκανε εν μέρει δεκτή την ανακοπή. Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονείται τώρα η ηττηθείσα εκκαλούσα-καθής η ανακοπή, για τους λόγους που αναφέρονται στην έφεση της και ανάγονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου καν κακή εκτίμηση των αποδείξεων ως προς τους λόγους της ανακοπής που έκανε δεκτούς το πρωτοβάθμιο δικαστήριο και ζητεί την εξαφάνιση της με σκοπό να απορριφθεί η ανωτέρω ανακοπή του εφεσίβλητου.

Σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ με αρ. 2286/28-1-1994, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του αρθ. 1 του ν. 1266/1982, σχετικά με τα καταναλωτικά δάνεια και τα χρεωστικά υπόλοιπα λογαριασμών πιστωτικών δελτίων, τα επιτόκια καθορίζονται ελεύθερα από τα πιστωτικά ιδρύματα, με την επιφύλαξη όμως των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων επιτοκίων χορηγήσεων που τυχόν ισχύουν. Τα τραπεζικά επιτόκια είναι σήμερα κατά κανόνα ελευθέρως διαπραγματεύσιμα και το ισχύον γι' αυτά καθεστώς δεν συνοδεύεται από τη θέσπιση ανωτάτων ορίων. Η επέμβαση του νομοθέτη περιορίζεται στη ρύθμιση των εξωτραπεζικών μόνο επιτοκίων. Εξάλλου τα εξωτραπεζικά επιτόκια παρά τον περιορισμό τους στις εξωτραπεζικές συναλλαγές δεν παύουν να έχουν γενικότερη κοινωνικοοικονομική σημασία και να αφορούν και τις τραπεζικές συμβατικές σχέσεις. Ο κοινωνικός και οικονομικός σκοπός του δικαιώματος στην ελεύθερη διαμόρφωση των τραπεζικών επιτοκίων, είναι η συμπίεση τους κάτω από τα όρια των εξωτραπεζικών. Έτσι η συμφωνία για επιτόκια, που υπερβαίνουν τα ανώτατα αυτά όρια, δεν παύει να απαγορεύεται από το νόμο (αρθ. 281 ΑΚ).

Ενόψει των ανωτέρω, γενικός όρος, που επιτρέπει στην τράπεζα να καθορίζει εκάστοτε συμβατικό τόκο, με τον οποίο θα χρεώνεται ο λογαριασμός του πελάτη, στις περιπτώσεις τμηματικών εξοφλήσεων (καταβολών σε δόσεις), είναι καταχρηστικός και συνεπώς άκυρος, λόγω της αντίθεσης του στο άρθρο 2 παρ. 7 περ. ια του ν. 2251/1994, όταν δεν καθορίζονται κριτήρια εκ των προτέρων και εύλογα για τον καταναλωτή-πελάτη (ΑΠ 1219/2001 αδημ.).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο ανακόπτων-εφεσίβλητος εκθέτει ότι με τον με αρ. 5.01 όρο χρήσης πίστωσης ορίζεται ότι "ο πιστούχος υποχρεούται να καταβάλλει τόκο, με βάση ετήσιο κυμαινόμενο επιτόκιο, το ύψος του οποίου σήμερα αναγράφεται στα στοιχεία της πίστωσης. στο οποίο θα προστίθεται πάντοτε η εισφορά του Ν. 128/75, ότι το συμβατικό επιτόκιο θα αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με τις συνθήκες της χρηματαγοράς και το κόστος χρήματος της τράπεζας". Οτι ο ανωτέρω όρος καθιστά την καθής η ανακοπή-εκκαλούσα υπόχρεη να μειώνει το επιτόκιο της πίστωσης, οσάκις, κατά τη διάρκεια της πίστωσης, το κόστος χρήματος της τράπεζας (επιτόκιο δανεισμού της) θα μειώνεται. Ότι η καθής δεν συμμορφώθηκε με την υποχρέωση της αυτή, για όσο χρόνο διήρκεσε η επίδικη σύμβαση δανείου και ειδικότερα: ενώ τα νόμιμα δικαιπρακτικά επιτόκια μειώθηκαν με την ΠΣΝΠ 12/12-1-99 (ΦΕΚ) 5/27-1-99) για το διάστημα από 14.1.99-16.1.2000 στο 19% και τα επιτόκια υπερημερίας στο 21%, από 17.1.2000-26-1-2000 τα δικ/κά επιτόκια μειώθηκαν περαιτέρω σε 16,50% και τα υπερημερίας σε 18,50% (Π.Υ.Σ. 1/14-1-2000 (ΦΕΚ 7/17-1-2000) και Π.Σ.Ν.Π. 27/24-12-1999 (ΦΕΚ 304/31-12-1999), για το διάστημα από 27.1.2000-8.3.2000 (με ΠΣΝΠ 29/26-1-2000, ΦΕΚ 18/7-2-2000), τα δικαιπρακτικά επιτόκια μειώθηκαν στο 16% και τα υπερημερίας στο -18%, για το διάστημα από 9.3.2000-19.4.2000 τα δικαιπρακτικά επιτόκια μειώθηκαν σε 15,25% και τα υπερημερίας στα 17,25% (Π.Σ.Ν.Π. 31/7-3-2000), για το διάστημα από 20.4.2000-28.6.2000 τα δικαιπρακτικά επιτόκια μειώθηκαν σε 14,50% και τα υπερημερίας στο 16,50% (Π.Σ.Ν.Π. 35/18-4-2000 ΦΕΚ 126/27-4-2000), για το διάστημα από 29.6.2000-5.9.2000 τα δικαιπρακτικά επιτόκια μειώθηκαν σε 14% και τα υπερημερίας στο 16% (Π.Σ.Ν.Π. 36/28-6-2000 ΦΕΚ 157/7-7-2000), για το διάστημα από 15.11.2000-28.11.2000 τα δικαιπρακτικά επιτόκια μειώθηκαν σε 12,75% (Π.Σ.Ν.Π. 40/14-11-2000 ΦΕΚ 259/22-11-2000), για το διάστημα από 13.12.2000-26.12.2000 το δικ/κά επιτόκια μειώθηκαν σε 11,50% και τα υπερημερίας στο 13,5% (Π.Σ.Ν.Π. 44/12-12-2000 ΦΕΚ 284/28-12-2000), για το διάστημα από 27.12.2000-10.5.2001 τα δικ/κά επιτόκια μειώθηκαν σε 10,75% και τα υπερημερίας στο 12,75% (Π.Σ.Ν.Π. 47/27-12-2000 ΦΕΚ 2/10-1-2001), για το διάστημα από 11.5.2001-30.8.2001 τα δικ/κά επιτόκια μειώθηκαν σε 10,5% και τα υπερημερίας στο 12,5%, από 31.8.2001-17.9.2001 τα δικ/κά επιτόκια μειώθηκαν σε 10,25% και τα υπερημερίας στο 12,5% και από 18.9.2001 μέχρι την συζήτηση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο τα δικ/κά επιτόκια μειώθηκαν σε 9,75% και τα υπερημερίας στο 11,75%, η καθής συνέχιζε να, χρεώνει για όλο το ανωτέρω χρονικό διάστημα, που

λειτουργήσε η επίδικη σύμβαση στο λογαριασμό που τηρούσε, συμβατικούς τόκους με επιτόκιο 20,80%/ετησίως, πλέον εισφοράς 1,2% ν. 128/75 και τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών επί των τόκων (ΕΦΤΕ) πλέον των εξόδων από την επομένη ημέρα μέχρι την εξόφληση, ενώ στο διάστημα αυτό, είχαν μειωθεί, κατά τα προαναφερόμενα, τόσο οι δικαιοπρακτικοί τόκοι, όσο και οι τόκοι υπερημερίας και η καθής ήταν υποχρεωμένη να μειώσει το ετήσιο πραγματικό επιτόκιο, όπως συμβατικά είχε δεσμευτεί, αφού μεταβλήθηκε το κόστος χρήματος.

Ο λόγος αυτός της ανακοπής είναι νόμω βάσιμος, σύμφωνα με τα όσα αναπτύχθηκαν παραπάνω και αποδεικνύεται και ουσιαστικά βάσιμος, αφού τόσο από το κείμενο της από 20-4-2000 καταγγελίας της επιδίκου συμβάσεως δανείου, την από 1-11-2001 αίτηση προς έκδοση της προσβαλλομένης διαταγής πληρωμής όσο και από το περιεχόμενο της διαταγής πληρωμής και της επιταγής προς πληρωμή, προκύπτει ότι η καθής από την ημερομηνία, υποβολής της αίτησης για χορήγηση πίστωσης (6-12-98), μέχρι την καταγγελία της σύμβασης (26-7-2000) και την υποβολή της αίτησης προς έκδοση διαταγής πληρωμής, αλλά και την σύνταξη επιταγής προς πληρωμή, συνέχιζε να χρεώνει για όλο το ανώτερο) διάστημα στο λογαριασμό που τηρούσε, συμβατικούς τόκους με επιτόκιο 20,80%/ετησίως, πλέον εισφοράς 1,2% ν. 128/75 και τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών επί των τόκων (ΕΦΤΕ) πλέον των εξόδων από την επομένη ημέρα μέχρι την εξόφληση. Πρέπει συνεπώς να γίνει δεκτός και κατ' επέκταση να διαμορφωθεί το αναφερόμενο με αριθμό 2 στην επίδικη επιταγή ποσό τόκων, στα όρια του νομίμου, όπως επιτάσσει και η επίδικη διαταγή πληρωμής. Ο ισχυρισμός της καθής η ανακοπή-εκκαλούσας, που αποτελεί περιεχόμενο και του πρώτου λόγου της κρινομένης εφέσεως, ότι δηλαδή αυτή προέβαινε σε μείωση των επιτοκίων, κάθε φορά που επήρχετο μετάπτωση αυτών, δεν αποδεικνύεται ουσιαστικά βάσιμος, αφού και στο προσκομιζόμενο απ' αυτή αντίγραφο λογαριασμού, που εκδόθηκε στις 21-2-00 και απεστάλη στον ανακόπτοντα-πελάτη της, φαίνεται ότι το χρεωστικό υπόλοιπο χρεώνεται με επιτόκιο 20,80%, πλέον των ανωτέρω επιβαρύνσεων, ενώ σαφέστατα στην επακολουθήσασα καταγγελία της επιδίκου συμβάσεως και την υποβληθείσα αίτηση για έκδοση διαταγής πληρωμής αιτείται τόκος με επιτόκιο 20,80%, πλέον των ανωτέρω επιβαρύνσεων.

Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, που με τις ίδιες παραπάνω αιτιολογίες έκανε δεκτό τον ανωτέρω λόγο της ανακοπής, ορθά το νόμο εφήρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε, τα αντίθετα δε που υποστηρίζει η εκκαλούσα με τον πρώτο λόγο της έφεσης της κρίνονται αβάσιμα. Περαιτέρω η προσβαλλόμενη επίσης με την κρινομένη ανακοπή από 30-11-2001 επιταγή προς πληρωμή, που επιδόθηκε στον ανακόπτοντα στις 10-12-2001, είναι μη νόμιμη, ως πράξη έναρξης της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης προς είσπραξη οφειλής από την επίδικη σύμβαση δανείου, αφού με τις διατάξεις των άρθρων 42 παρ. 2 του ν. 2912/2001, 30 παρ. 4 και 7 του ν. 2789/2000

και 47 του ν. 2873/2000, ανεστάλη οποιαδήποτε πράξη έναρξης ή συνέχισης διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης για δανειακές συμβάσεις, που είχαν καταγγελλεί μέχρι 31-12-2001, όπως η επίδικη, που η καταγγελία της έλαβε χώρα στις 26-7-2000 (βλ. την προσκομιζόμενη με αρ. 8025/26-7.2000 έκθεση επιδόσεως της εν λόγω καταγγελίας του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθηνών Α Δ). Η καθής η ανακοπή-εκκαλούσα ισχυρίζεται ότι ο ανακόπτων-εφεσίβλητος, είχε αναγνωρίσει την επίδικη οφειλή του και αποδέχθηκε την αποπληρωμή της, με το από 23-9-1999 έγγραφο αναγνώρισης και για το λόγο αυτό, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 2789/2000. Δεν εμπίπτει η περίπτωση αυτή (της αναγνώρισης χρέους) στην αναστολή της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, που ορίζουν οι προαναφερθείσες διατάξεις. Ο ισχυρισμός αυτός δεν είναι βάσιμος αφού εν προκειμένω η προσβαλλόμενη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, δεν έλαβε χώρα με βάση το εγκαλούμενο από την καθής η ανακοπή από 23-9-1999 έγγραφο αναγνώρισης χρέους από τον ανακόπτοντα, αλλά με βάση την προαναφερόμενη διαταγή πληρωμής, που εκδόθηκε με το υπόλοιπο της προκειμένης συμβάσεως δανείου, που προέκυψε μετά ένα χρόνο περίπου από την ως άνω αναγνώριση, την συνέχιση λειτουργίας της επιδικού συμβάσεως, την χρεοπίστωση του λογαριασμού αυτής και το προκύψαν εν τέλει υπόλοιπο, μετά την προαναφερόμενη καταγγελία, το οποίο διαφέρει του αναγνωρισθέντος με το ανωτέρω έγγραφο ποσού. Επομένως το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, που έκρινε τα ίδια ως προς την νομιμότητα της προσβαλλόμενης επιταγής προς πληρωμή, ορθά το νόμο εφάρμοσε και τα αντίθετα που υποστηρίζει η εκκαλούσα, με τον δεύτερο και τελευταίο λόγο της κρινομένης εφέσεως κρίνονται αβάσιμα. Επομένως η κρινομένη έφεση πρέπει να απορριφθεί. Τα δικαστικά έξοδα του εφεσίβλητου, του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, πρέπει να επιβληθούν σε βάρος της ηττηθείσας στην παρούσα έκκλητη δίκη, εκκαλούσας (αρθ. 176, 183 ΚΠολΔ) κατά τα ειδικότερα στο διατακτικό οριζόμενα.